

DRONES: NIEUWE REGELS VOOR NIEUWE RISICO'S

Het gebruik van drones staat volop in de belangstelling. Drones, ook wel *unmanned aerial vehicles* (UAV) genoemd, zijn onbemande en op afstand bestuurd vliegtuigjes. Door snelle technologische ontwikkelingen dalen de prijzen van drones en nemen gebruiksmogelijkheden en bereik toe. Waar drones voorheen met name voor militaire doeleinden werden gebruikt, zijn deze nu ook gemakkelijk beschikbaar voor consumenten en kleine ondernemingen. Daarmee neemt de kans op ongelukken toe.

Deze bijdrage gaat in op de huidige en toekomstige regelgeving voor gebruik van drones voor recreatief en bedrijfsmatig gebruik.

Ook komt het verzekeren van de risico's van het gebruik van drones aan de orde.

DRONES IN DE PRAKTIJK

Het aantal praktische toepassingen van drones neemt snel toe. Webwinkel Amazon onderzoekt de mogelijkheden om pakketjes met drones te bezorgen, elektriciteitsmaatschappijen gebruiken drones voor het inspecteren van hoogspanningsmasten en makelaars gebruiken drones voor het maken van video's van te koop staande huizen. Daarnaast neemt de populariteit van drones voor privé-gebruik toe. Dergelijke drones zijn al voor enkele honderden euro's of minder verkrijgbaar.

De toename van het gebruik van drones biedt vele mogelijkheden,

maar brengt ook risico's met zich mee. Zoals bijna-botsingen met vliegtuigen en auto's, zanger Enrique Iglesias die lichamelijk letsel oploopt door een botsing met een filmende drone tijdens een concert.

In reactie op de toenemende populariteit van drones en de toename van de bijbehorende risico's is de Nederlandse wetgever druk bezig met het opstellen van meer op drones toegesneden regelgeving.

REGELGEVING

De regelgeving voor het gebruik van drones is verdeeld in recreatief gebruik en bedrijfsmatig gebruik. Recreatief gebruik door consumenten is gereguleerd door de Regeling modelvliegen. Bedrijfsmatig gebruik wordt gereguleerd door de Regeling op afstand bestuurd vliegtuigen.

RECREATIEF GEBRUIK: REGELING MODELVLIEGEN

De regels voor het recreatief gebruik van drones zijn per 1 juli 2015 aan-

gescherpt, via aanpassingen van de Regeling modelvliegen. Hierin is geregeld dat alleen met drones mag worden gevlogen op veilige afstand van gebouwen, mensen en andere luchtvaartuigen. De Regeling modelvliegen bepaalt onder meer:

- hoogtebeperking: de drone mag maximaal op 120 meter hoogte vliegen;
- line of sight: de piloot dient tijdens de gehele vlucht goed zicht te hebben op de drone en de vlucht mag slechts worden uitgevoerd onder omstandigheden en op locaties waarbij vanaf de grond gedurende de gehele vlucht goed zicht is op de drone;
- daglicht: de drone mag alleen vliegen tijdens daglicht;
- locatiebeperking: de drone mag niet vliegen boven gebieden met aaneengesloten bebouwing of kunstwerken, industrie- en havengebied, mensenmenigten, spoorlijnen of verharde openbare wegen met uitzondering van wegen in 30 km-zones binnen de bebouwde kom en wegen in 60 km-gebieden buiten de bebouwde kom en in de buurt van vliegvelden;
- voorrang: de piloot dient voorrang te verlenen aan al het andere luchtverkeer.

De Regeling modelvliegen bevat geen verplichting voor een recreatieve vlieger om een verzekering af te sluiten voor het gebruik van een drone.

Geen verzekeringsplicht voor recreatief gebruik van drones

BEDRIJFSMATIG GEBRUIK: LUCHTVAARTWETGEVING

Ook de regels voor het bedrijfsmatig gebruik van drones zijn per 1 juli 2015 aangescherpt en opgenomen in de Regeling op afstand bestuurd vliegtuigen. Partijen die bedrijfsmatig gebruikmaken van drones dienen te beschikken over een ROC-certificaat, wat verkregen kan worden indien de piloot een brevet heeft, de drone aan bepaalde luchtwaardigheidscriteria voldoet en de bedrijfsmatige gebruiker beschikt over een operations manual.

De praktische vereisten voor het vliegen met drones door een bedrijfsmatige gebruiker komen grotendeels overeen met de regels uit de Regeling modelvliegen (zie hiervoor).

Voor beroepsmatig gebruik van drones geldt een verzekeringsplicht (zie hierna).

TOEKOMSTIGE REGELGEVING

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft in april 2015 een Beleidsvoornemen Veiligheidsregelgeving drones gepubliceerd. Hierin wordt een aanzienlijke wijziging van de regelgeving voor het gebruik van drones voorzien. Bij publicatie van het Beleidsvoornemen werd aangegeven dat het de bedoeling was om de nieuwe regelgeving per 1 oktober 2015 in te voeren. Inmiddels heeft het ministerie aangegeven dat deze termijn niet zal worden gehaald.

In het voorstel komt het onderscheid tussen beroepsmatig en recreatief gebruik van drones te vervallen, en wordt een onderscheid gemaakt in drie categorieën drones:

1. mini drones (tot 4 kg);
2. lichte drones (tot 150kg); en
3. overige drones (boven de 150kg).

Deze laatste categorie zal volgens het voorstel op Europees niveau worden gereguleerd.

MINI DRONES

Een mini drone mag maximaal 4 kilogram wegen. Voor het gebruik van de minidrones gelden onder meer de volgende voorwaarden:

- hoogtebeperking: de drone mag maximaal op 50 meter hoogte vliegen;
- afstandsbeperving: de maximale afstand tussen de piloot en de drone is 100 meter horizontaal;
- locatiebeperking: de drone dient tenminste 50 meter verwijderd te blijven van: mensenmenigten, aangesloten bebouwing, in gebruik zijnde autosnelwegen, autowegen of wegen, industrie- en havengebieden, vaartuigen, voertuigen, kunstwerken en spoorlijnen;
- voorrang: de piloot dient voorrang te verlenen aan al het andere luchtverkeer en minimaal 500 meter afstand van het andere luchtverkeer te houden;
- luchthavens en gecontroleerd luchtruim: het toestel mag niet binnen 5 kilometer van een luchtvaartterrein of gecontroleerd luchtruim (CTR) vliegen;
- andere drones: de drone dient minimaal 50 meter afstand van andere drones te houden.

In het Beleidsvoornemen wordt er van uitgegaan dat het gebruik van mini drones een relatief klein risico voor derden vormt. Het Beleidsvoor-

nemen bevat geen verzekeringsplicht voor recreatief gebruik van drones.

In een Tweede Kamercommissie-overleg op 3 september 2015 heeft de minister van Justitie in reactie op discussie over een eventuele verzekeringsplicht voor recreatief gebruik van drones aangegeven dat de huidige aansprakelijkheidswetgeving wat hem betreft toereikend is voor het gebruik van drones en hiermee gepaard gaande ongelukken.

LICHTE DRONES

Voor lichte drones (tot 150 kg) zal volgens het Beleidsvoornemen in grote mate de regelgeving zoals opgenomen in de Regeling op afstand bestuurdde luchtvaartuigen (zie hiervoor) blijven gelden.

VERZEKERING

Hoewel de markt voor specifieke verzekeringen voor drones op dit moment nog beperkt is, zal de vraag hiernaar in de nabije toekomst toenemen. In het rapport *Drones Take Flight – Key Issues for Insurance* van Lloyd's van eerder dit jaar, verwacht Lloyd's dat er een significante groei van deze markt zal ontstaan, onder meer in verzekeringen voor producenten en bedrijfsmatige gebruikers van drones.

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Het Verbond van Verzekeraars heeft in zijn brochure 'Zicht op drones' (oktober 2014) aangegeven dat de verzekeringsaspecten van recreatief gebruik en bedrijfsmatig gebruik van drones verschillen. Bij recreatief gebruik van drones is het mogelijk dat de aansprakelijkheid (schade aan derden) valt onder de aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren (AVP).

Bij bedrijfsmatig gebruik is van belang dat aansprakelijkheid voor schade aan derden door luchtvaartuigen (zoals drones) niet standaard is gedekt op een aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven (AVB). Hiervoor zal derhalve separate dekking dienen te worden verkregen.

RECREATIEF GEBRUIK

De Regeling modelvliegen bevat geen verplichting voor het afsluiten van een verzekering voor recreatief gebruik van drones.

Voor schade aan derden veroorzaakt door recreatief gebruik biedt

een aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren (AVP) mogelijk dekking. Dit zal afhangen van de polisvoorwaarden van de individuele verzekeraar. Aegon geeft op haar website aan dat gebruik van drones onder de 25 kilogram door een hobbyist onder de dekking van de aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren valt, mits de hobbyist zich aan de wettelijke regels houdt. Andere verzekeraars, zoals OHRA en Centraal Beheer, benoemen in hun AVP-polisvoorwaarden gebruik van modelvliegtuigen van maximaal 20 of 25 kilogram.

BEDRIJFSMATIG GEBRUIK

Voor bedrijfsmatig gebruik van drones geldt een verzekeringsplicht op basis van de Europese Verordening betreffende de verzekeringsvoorschriften (785/2004) van luchtvaartuigen. De Inspectie Leefomgeving en Transport verleent exploitanten van luchtvaartuigen alleen een certificaat om te vliegen met een drone als aan deze verzekeringsplicht is voldaan.

De aansprakelijkheid voor luchtvaartuigen is niet standaard gedekt via een aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven (AVB), hiervoor dient middels een aparte verzekering dekking te worden verkregen.

BLIK OP DE TOEKOMST

De ontwikkelingen in technische mogelijkheden en gebruiksgemak zijn volop aan de gang. Dit zal nieuwe uitdagingen oproepen, zoals de identificatie en registratie van drones, het via technische middelen voorkomen dat drones in bepaalde gebieden vliegen (geo-fencing) en regulering van (vrijwel) automatisch vliegende drones.

Met het toenemende gebruik van drones en de opkomst van nieuwe bedrijfsmodellen zal de vraag naar risicoafdekking en nadere regulering naar verwachting eveneens toenemen. De nieuw aangekondigde veiligheidsregelgeving voor drones is hiervoor een goede start, maar het zal noodzakelijk zijn om deze regelgeving continue aan te passen aan de nieuwe ontwikkelingen. ●

Mr. drs. T.J.M. (Thomas) de Weerd
De auteur is advocaat bij Houthoff
Buruma te Amsterdam.

.....
**Voor be-
roepsmatig
gebruik van
drones geldt
verzeke-
ringsplicht**